

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXVII (31)

Štev. (No.) 21

ESLOVENIA LIBRE

BUNOS AIRES

25. maja 1978

Rdeče gospodarstvo na drobno

Zadnje čase se večkrat pojavljajo novice, da v komunističnih deželah popuška trda linija, ki je v prvih časih do skrajnosti omejevala zasebno iniciativnost v gospodarstvu. Začeli so z nacionaliziranjem industrije, onemogočili zasebno trgovsko delavnost, preprečili razvoj obrtnemu stanu in napovedali boj na smrt veleposestvom in večji kmetiji, dočim so malega kmeta zlepa in s silo hoteli pripraviti do tega, da bi prostovoljno odstopil svojo zemljo „skupnosti“.

Ne le v Rusiji, vzoru in učiteljici teh komunističnih metod za vse svoje satelite in kolonije, ampak tudi v naši domovini so novi oblastniki slepo ponovili ruski vzor. Jugo-komunizem, ki je vedno hotel biti nekoliko različne rdeče barve kakor drugi, so na ena zahala socializirali industrijo, ki je bila v večini v tujih rokah, naložili mali industriji, ki je imela domače gospodarje, take pogoje, da so jo ti kar prostovoljno poklonili „družbi“. Če kdo tega ni hotel storiti, so kmalu nasli prestopke zoper morje novih zakonov, ga obtožili, obsodili in posledica obsodbe je bila združena z zaplemo premoženja. Obrtnikom so nalagali take davke in take omejitve glede pomočnikov in vajencev, da so svoje delavnice sami zaprli. Kmeta, ki je smel imeti največ 10 hektarjev zemlje, z gozdom, pašniki in njivami vred, so s ponižujočimi in krutimi oblikami obdavčevanja, razvrednotenja pridelkov, prisilne oddaje pridelkov državi za krivično nizke cene, pripravili do tega, da je obupal nad svojo zemljo, jo ponudil državi ali pa pustil zapuščen, sam pa šel v tovarno, v bližnje mesto, ali pa v tujino, ki mu je, čeprav tuju, dala boljšega kruha, kot domovina.

Ko so ubijali osebno iniciativo v gospodarstvu, niso pomislili na posledice, ki bodo neizogibno nastale: Na eni strani želja po udobnejšem delu in gotovem zaslužku v družbenih podjetjih, na drugi pa nov način življenja v potrošniški družbi, ki delavcu vsakih štirinajst dni da nekaj gotovine, da si lahko nakupi hrane, pa mu še kaj ostane za kozarec pijače, čez dva tedna bo pa dobil spet kuverto. Staro, že zdavnaj preizkušeno pravilo pravi, da kmečki človek, ki je z grunta šel v tovarno, ne prime več za plug in koso. Potem hodi domov le gledat, kako kmet gara in išče košček zemlje, da bi postavil svoj vikend, ki je danes v Evropi v veliki modi. Cele pokrajine slovenske zemlje pa leže neobdelane in jih prerašča trnje in osat. Isto je s trgovino, obrtjo. Ljudje morajo nakupovati v veleblagovnici, čevljarja, ki bi pokrpal ubavalo, pa je treba iskati širrom dežele, čeprav so bili prav ti najbolj varni pred podržavljenjem. Se jim več ne izplača.

Stvar prihaja do absurda.

Iz Rusije prihajajo poročila, da so oblastniki zaskrbljeni, ker kmetje na tisti krpici zemlje, ki sme biti njihova, pridelajo 30 odstotkov povrtnine in drugih dobrot, medtem, ko ogromni kolhozi, ki so dejansko gospodarji vse zemlje, pridelajo tako malo, da bi brez pridelka zasebnikov ostal ruski trg brez zelenjave. Isti pojav ima Poljska, Madžarska, Češka, in celo vzhodna Nemčija, ki se z vso silo brani, da bi priznala uspešnost zasebne pobude in delavnosti.

Pa je le tako! Tudi pri nas doma. Najprej so komunisti doživeli popoln polom pri ustvarjanju slovenskih kolhozov. Zlepa ali zgrda so zakoličili površine bodočih gospodarskih enot, odprli pisarne, nastavili direktorje, upravne, knjigovodje, pisarniške moči, dobili kredit od države in začeli... Po nekaj letih so kmete, ki so svojo zemljo imeli vključeno v te gospodarske enote, proslili, naj svojo zemljo vzamejo nazaj. Ni šlo! Je bilo preveč pisarij in uradništva, premalo delavcev in prav nič ljubezni do zemlje.

Trgovina in obrt doživljata isto. Zlasti obrt. Če je na desni strani ceste družbena trgovina, gostilna ali karski-

ODGOVORILI SO: NE!

NACELNO STALIŠČE SLOVENSKE POLITIČNE EMIGRACIJE V ZDA K OBISKOM KULTURNIKOV IN KULTURNIH SKUPIN IZ SR SLOVENIJE

(Uvodnik v Ameriški domovini z dne 26. aprila t. l.)

Svoboni svet je upal in delno še vedno upa kljub skušnjam s konferenco o varnosti in sodelovanju v Evropi, na kateri je v Beogradu lani in letos skoraj pol leta skušal doseči izvajanje sklepov helsinkiških listin, na izboljšanje odnosov med Zahodom in Vzhodom potom povečanih stikov in medsebojnih obiskov. Povečani stiki naj bi služili boljšemu medsebojnemu razumevanju in krepitvi menarodnega, pa tudi svetovnega miru.

Moskva in satelitske države se ne čutijo dovolj gotove in varne, da bi dopustile povečanje stikov, da bi vrata vsaj malo odprle. Vzhodna Nemčija svoj zid proti Zahodu stalno utrjuje, povišuje in širi v nepretrdnem pasu. V drugih satelitskih državah je v tem pogledu nekoliko boljše, obstoji vsaj nekaj možnosti za potovanja v svobodni svet.

V SFR Jugoslaviji so vrata odprli na široko, ko so spoznali, da jih ne morejo držati uspešno zaprta, in spoznali tudi, da jim bodo odprta boljše služila. V nekaj letih je odšlo na tuje preko en milijon ljudi na Zahod, kjer so si poiskali delo in zaslužek ter začeli od tam pošiljati domov trdne zahtodne valute. Dotok tega denarja je revnemu jugoslovanskemu gospodarstvu prišel zelo prav, reševal ga je in ga še vedno rešuje pred večnim pomanjkanjem deviz.

Beograd računa, da imajo delavci iz Jugoslavije naloženi na tujem okoli 7 milijonov dolarjev imovine, ki bi jo na vsak način rad spravil v SFR Jugoslavijo. Za kaj takega je najprej treba med lastniki teh milijonov ustvariti primerno zaupanje v SFR Jugoslavijo. V tem so obiski kulturnih skupin lahko zelo koristni, saj bude v ljudeh spomine na domovino in s tem ljubezen do nje...

Slovinci imamo radi svojo domovino, prenekateri hodijo skoraj redno tja na obiske in počitnice, penekateri se po dolgih letih dela in življenja v tujini vrnejo na večer življenja domov. Pevski zbori, igralske družine, razne organizacije in ustanove so dokaz ljubezni slovenska človeka v tujini do njegove rodne domovine, do slovenske kulture in do vsega slovenskega, do narodnega izročila. Koncert slovenske pesmi, predstava slovenske igre je pravi praznik za slovensko naselbino v tujini, kot je bil nekdanj doma!

Kdo naj bi torej mogel biti proti obisku pevskih, igralskih in drugih

bodi, na levi pa še zasebna, vse hoče k zasebniku. Je boljše narejeno, je boljše postrežba in ceneje. „Družba“ hočeš nočeš popuška. Gospodarsko hirajoča podjetja opuška in privatniku spet, nerada sicer, dopuška, da začne delovati in uspevati tam, kjer je „družba“ falirala.

O tem problemu imajo sedaj v Sloveniji celo po časopisju cele ankete. Pravzaprav so jih imeli, kajti kar naenkrat so prenehale, čeprav so jih imeli še v načrtu. Je oblast iz njih izvedela toliko bridkih resnic in toliko obsodb rdečega gospodarskega sistema, da so enim morali zatisniti usta, da ne govore več, drugim pa oči in ušesa, da ne bi slišali resnice.

Na tiho pa vladni ljudje hočejo rešiti, kar se rešiti da. Pripravljajo posebne zakone, ali bolje rečeno naredbe, ki so bolj gibčne, da bi to drobljenje gospodarskega kolektiva spravili pod okrilje marksistične doktrine. V Rusiji so za ta pojav iznašli poseben izraz: „vzporedno gospodarstvo“. Delavec dela, kar mu kolhoz ali tovarna naloži, po opravljenem uradnem delu pa sme na svoj račun delati, kar zna, seveda pod vodstvom in nadzorstvom oblasti, svoje izdelke pa oddati prevsem oblastnim ustanovam, šele če jih te ne potrebujejo, jih smejo prosto prodati v svojo korist.

kulturnih skupin iz Slovenije, iz naše rodne domovine?

In vendar so se predstavniki slovenskih organizacij, ustanov in večje število slovenskih kulturnih in narodnih delavcev na nedavnem skupnem sestanku izjavili soglasno proti takim obiskom, če ni mogoče dobiti zadovoljujočega zagotovila, da ne bodo izrabljani v propagando za vladajoči režim v SR Sloveniji.

Slovenska skupnost v ZDA ni odgovorna za kulturno izmenjavo v okviru uradnih odnosov med ZDA in SFR Jugoslavijo. V takem okviru je prišla gostovat v ZDA Slovenska filharmonija iz Ljubljane, na enak način je prišel gostovat oktet Gallus. Cilj obeh teh skupin je bil predstaviti se pred splošno ameriško kulturno javnostjo, tej posredovati slovensko glasbeno kulturo. Ameriški Slovenci so jih slišali z nekaj izjemami v tem okviru, do kakega osebnega ali družabnega stika je komaj kje prišlo.

V preteklih letih smo imeli nekaj obiskov skupin, ki so prišle na obisk po privatni poti in na privatno prizadevanje. Z vsako je bil kak „neuradni uradni“ predstavnik, ki je pazil na „svoje ovce“. Na splošno moremo reči, da so se vse te skupine držale predpisov, ki veljajo za goste v tuji deželi, pa četudi so v domači slovenski sredini. Proti tem in takim obiskom ni bilo ugovorov, četudi je bilo tu in tam slišati, da nam „niso potrebni“.

V zadnjem času so prišli nekateri z mislijo o „kulturni izmenjavi“ med slovenskimi naselbinami v ZDA in v Kanadi ter med SR Slovenijo na uradni ravni. V SR Sloveniji naj bi odgovornost za to prevzela Izseljeniška matica, organ komunističnega režima za vzdrževanje vezi s slovenskimi izseljenci in za širjenje propagande med njimi, v tujini pa posebne organizacije za „kulturno izmenjavo“.

Odbori za „kulturno izmenjavo“ so bili v zadnjih letih ustanovljeni v različnih slovenskih naseljih v ZDA in v Kanadi, nekateri prav pod tem imenom, drugi pod drugim, toda vsi z istim ciljem.

Slovenska demokratična izseljeniška skupnost smatra za svojo dolžnost, je bilo rečeno na preje omenjenem sestanku, da pove jasno in odločno, da zavrača kulturno izmenjavo s SR Slovenijo, dokler nima trdnega jamstva, da obiskovalci iz SR Slovenije ne bodo kot trojanski konji prinašali med nas s slo-

Iz teh nekaj besed lahko vidimo, kako prej ali slej pripelje komunistični nauk o skupni lastnini vsega do nesmisla, ki se bridko maščuje nad družbo samo.

Slovenska zemlja, ki je bila včasih do zadnje pedi pokrita kot s dragoceno preprogo s sadovi človekovih žuljavih rok, danes osirotela sameva taklo, da je celo odgovornih strah, kaj bo, če se razmere obrnejo. Ta zemlja, ki je bila v hudih časih žitnica za lačne meščane in delavce, sadaj, če bi se hudi časi vrnil, ne bo imela kaj dati; ne sebi, ne drugim. Ti časi morda niso tako daleč, čeprav želimo, da bi jih ne bilo več.

Radovedni smo, kako daleč si bo slovenski komunizem, ki trenutno velja doma in pri sosedih za najbrihtnejšega in za najresnejšega, pustil slovenskemu človeku toliko svobode, da bo lahko mislil s svojo glavo in delal na svoj račun. Po poročilih, ki nam prihajajo od doma, čutimo, da se z vso silo trudijo, da bi skripajoči gospodarski sistem okrepili na tak način, da bi energijo slovenskega človeka, ki se ne mara slepo udinjati rdečemu gospodarskemu režimu, izrabili na „privatnem sektorju“, a tako, da bi družba ostala končni gospodar tudi te panoge slovenskega gospodarstva.

Žbk.

Kolaboracija

III.

V prejšnjem odlomku tega pregleda pogajanj med nacisti in partizani smo rekli, da je Djilas pri opisu vojaških in diplomatskih korakov, ki so jih nemški zastopniki v Zagrebu napravili pri hitlerjanski osrednji oblasti, zelo redkobeseden. Pravi le, da jih je bilo med temi nacisti „nekaj“ (an element), ki so bili za „an element“ vrhovne nacistične glave, in sicer vrhovni poveljnik za Hrvatsko Glaise von Horstenau in nacistični minister v Zagrebu Kasche. Slednji je že po prvih pogajanjih v Gornjem Vakufu (17. marca 1943) poročal v Berlin, kjer navaja možnost, da „Tito in njegovi pomočniki nehajo boj zoper Nemčijo, Italijo in Hrvatsko ter se potegnejo nazaj v Sandžak z namenom, da obračunajo z Mihajlovičevimi četniki.“ (Roberts, 109.)

V Zagrebu sta Djilas in Velebit govorila z gen. Glaise von Horstenau-om, med tem ko je Kasche poslal v Berlin drugo brzojavko dne 26. marca. V njej naglašala, da sta partizanska zastopnika spet ponudila ustavitve vojskovanja, če bi jih Nemci pustili pri miru v Sandžaku. Kasche dodaja, da je videti močno željo od strani partizanov, da bi se sovražnosti končale: „Vidim možnost, da se štedi naše moštvo in kri, na ta način moremo uspeti hitreje.“ (Obe brzojavki ima Roberts v svojem arhivu.)

Na to brzojavko je odgovoril nemški zunanji minister Ribbentrop dne 29. marca z brzojavko, v kateri prepoveduje vse stike s partizani. Kljub tej prepovedi je minister Kasche, ko so Zagreb dosegla pozneje poročila o hudih bojih med četniki in partizani v Crni gori, poslal Ribbentropu še eno brzojavko sredi aprila, kjer priporoča, naj Nemci ne napadajo partizanov, ampak jih rajše pustijo pri miru, da bosta Tito in Mihajlovič medsebojni boj dobojevala do konca. Dobil je jasen odgovor, datiran z dnem 21. aprila 1943, ki pravi dobesedno (Roberts, 111): „Vaš telegram z dne 17. aprila zahteva mojo (Ribbentropovo) ugotovitev, da ni naš (nacistični) cilj s prebrisanom taktiko izigravati četnike in partizane enega proti drugemu, pač pa obadva uničiti...“

Hitler je vso zgoraj opisano politično igro dokončno zaključil z enim stavkom: „Zrebeli ni pogajanj, rebeli morajo biti postreljeni.“

Razen te Hitlerjeve odločbe, ki jo citira po Robertsu Djilas, o celotni vsebini zagrebških pogajanj in ukrepov trgovatno molči, čeprav je za vse dobro vedel in še v. Njegov molk potrjuje, da zagrebško barantanje z nacisti celotno partizansko gibanje in njega osebno močno obremenjuje in globoko ponižuje, če se upošteva brutalna nacistična zavrnitev Titovega prosjačenja za premirje.

Če bi sedaj povzeli v strnjeni obliki

vensko besedo, s slovensko pesmijo, s slovensko igro tudi propagando za komunistični režim v SR Sloveniji.

Na istem sestanku je bilo ugotovljeno, da je o kulturni izmenjavi mogoče govoriti le tedaj, kadar so pota kulturnim dobrinam, kulturnim stvaritvam odprta v obe smeri. Doslej je težko govoriti o kakem toku iz izseljenstva v SR Slovenijo, tja morejo samo stvaritve in organizacije, ki so režimu v SR Sloveniji naklonjene ali vsaj ne nasprotno. „Ameriška domovina“ v SR Slovenijo ne more, če le kako pride, jo pridejo zastopniki oblasti iskati.

Z redkimi izjemami smo slovenski priseljenci v ZDA državljanji te dežele, ki znamo ceniti njeno svobodo, pravice, ki jih nam daje, pa se zavedamo tudi dolžnosti, ki nam jih to nalaga. Osnova med njimi je dolžnost varovati svobodo, ki jo uživamo. V varovanje te svobode spada tudi razkrivanje komunističnih zarot in smotrov, saj je komunizem najnevarnejši sovražnik svobodnega sveta, katerega vodnik so ZDA.

zgodovinska dejstva, kakor smo jih v tej razpravi navedli, dobimo po logičnem sklepanju naslednja dejstva:

1. Partizansko vodstvo s Titom in Kardeljem na čelu, s sodelovanjem Djilasa kot posrednika, se je resno, aktivno prizadevalo doseči z nacisti ustavitve sovražnosti in premirje; v ta namen je Tito na nemško zahtevo ustavil sabotažne akcije partizanov na progi Zagreb-Beograd v Slavoniji.

2. Javno izpovedani namen premirja je bilo popolno uničenje oboroženih protikomunističnih enot (zlasti četnikov, v Sloveniji tudi vaških straž in pozneje domobrancev), ki so se borile proti marksistični revoluciji in so bile zatorej nevarne partizanskemu gibanju in končnemu cilju: oblast.

3. Pogajanj za premirje ni ustvaril Tito, ampak nemški zunanji minister Ribbentrop in končno Hitler.

4. Iz zgornjih treh resnic sledi, da partizanstvu ni šlo za boj proti okupatorju in osvoboditev domovine, ampak za utrditev komunističnega gospodarstva na jugoslovanskem prostoru. S talci krvavo plačano sabotažo so delali, da so si pridobili pomoč zapadnih zaveznikov, z okupatorjem so se morali boriti v silobranu, a so tudi tako bojevanje skušali zamenjati s kolaboracijo z okupatorjem.

Kdor zgornje točke temeljito premisli in pretehta, mora priti do smiselnega sklepa, da komunisti, ki so partizanstvo suvereno vodili, nimajo legitimacije, da bi komurkoli očitali kolaboracijo z okupatorjem, mu čel naprtli izdajstvo in pod to pretvezo pobijali in morili v množicah nasprotnike ter končno mazali njihovo dobro ime. Sedaj se je končno z Robertsovo in Djilasovo knjigo nesporno dokazalo, da današnji oblastniki v Jugoslaviji glede problema kolaboracije ne samo nimajo čistih rok, ampak še mnogo več: pripravljeni so bili na izdajstvo zaveznikov, na strani katerih so se navidežno borili. Pribito je, da so Nemcem zagotovili boriti se na njihovi strani zoper zavezniško izkrcanje na jugoslovanski obali. Da do tega ni prišlo, se imajo komunisti zahvaliti edinole ameriškemu uporu invazije v srednjo Evropo skozi ljubljanska vrata, ki jo je planiral Churchill. Partizani so bili odločeni skupno z nacisti invazijo preprečiti. To je dovolj! Za rešitev svoje rovelucije so bili pripravljene zaveznike — izdati. Njihove grehote ne izbriše in niti ne zmanjša to, da do izdajstva ni moglo priti.

V povzetku naših razmišljanj o kolaboraciji se sami od sebe ponujajo naslednji zahtevki do današnjih oblastnikov v Jugoslaviji, posebej še v Sloveniji:

1. Da oblast takoj ustavi in prepove vsako javno ali zasebno mazanje dobrega imena nasprotnikov revolucije z očitkom kolaboracije in izdajstva.

2. Da se mučenim in pobitim žrtvam komunistične revolucije iz protikomunističnega tabora javno prizna pravica borbe za ideale, za katere so dali svoje življenje.

3. Da se takoj odpre prost dostop do krajev njihovega mučenja in njihovih grobov in s tem vrne njihovo človeško dostojanstvo; brez ovir naj se dovolj postavljati tam spomenike in prirejati spominske pobožnosti.

To je najmanj, kar zahteva človeška pieteta med civiliziranimi ljudmi.

L. P.

AMERIŠKI PREDSEDNIK Carter je javno obsodil obsodbo dr. Orlova, 19 ameriških znanstvenikov pa je iz protesta odpovedalo potovanje v Moskvo na mednarodni simpozij o teoriji zgoščene materije, ki je bil predviden od 22. do 26. maja t. l. Predsednik ameriške akademije znanosti Handler je izjavil: „Ponovno smo opozarjali sovjetsko oblast, da zadeva človekovih pravic grozi izpodkopati pripravljenost ameriških znanstvenikov sodelovati s sovjetskimi tovariši. To se je sedaj zgodilo.“

PROCES PROTI DR. JURIJU ORLOVU

OBDOJEN NA NAJTEŽJO KAZEN, A NI KLONIL

Po 15 mesecih zapora je sovjetska vlada postavila 53-letnega atomskega fizika dr. Jurija Orlova prejšnje nedelje, 15. t. m. v Moskvi pred sodišče ter je zanj že vnaprej pripravila najtežjo kazen za „kršitev“ zakona o prepovedi protisovjetske propagande: sedem let prisilnega dela v taborišču v Sibiriji in pet let izgnanstva v Sibiriji.

Za sodnika je sovjetska oblast postavila partijsko sodnico Valentino Lubencovo. Orlov je odklonil zagovornika, ki mu ga je ponujalo sodišče ter se je sam zagovarjal. Proces je bil za zaprtimi vrati. V dvorano so dovolili vstop samo izbranim sovjetskim partijcem, ki so sodni postopek ves čas preprečeno prekinjali in izživljavali Orlova, kadar koli se je hotel zagovarjati.

Takoj po podpisu helsinške pogodbe leta 1975 je dr. Orlov še z drugimi disidenti ustanovil tkim. Helsinško skupino z namenom, da bi nadzorovala sovjetsko izpolnjevanje helsinškega dogovora, zlasti kar se tiče določil o človekovih pravicah. Sovjetska policija je po nekaj mesecih obstoja skupino razgnala in dr. Orlova, kot vodjo skupine, poleg drugih disidentov, zaprla.

Pred sodno dvorano se je nabrala večja skupina Moskvočanov, ki jim je bil vstop prepovedan, poleg njih sta bila ves čas procesa tam tudi tiskovna atašea ameriškega in kanadskega veleposlaništva v Moskvi. Več dopisnikov tujih agencij je tudi čakalo pred zaprtimi vrati. Procesu pa je smela prisostvovati Orlova žena Irina ter njegova dva sinova. Irina je vsak dan sproti poročala zunaj čakajočim časnikarjem ter tiskovnim atašejema omenjenih veleposlaništev o poteku procesa.

Dr. Orlov je na procesu zanikal kršitev sovjetskega zakona ter potrdil, da je njegova skupina izročila predstavnikom vseh 35 podpisnic helsinške po-

godbe dokumente o sovjetskem neizpolnjevanju določil helsinškega dogovora. Toda tega dr. Orlov in njegova skupina ne smatrajo za protidržavno propagando.

Proti dr. Orlovu je sovjetska policija postavila v sodno dvorano 15 prič, ki so pričale, da ZSSR ne krši človekovih pravic niti ne v sovjetskih prisilnih taboriščih in tudi ne v umobolnicah in drugih ustanovah, kamor pošilja disidente. Dr. Orlov pa ni smel pripeljati v dvorano nobene prič, ki bi pričala njemu v prid. Irina Orlova je proces označila za „navaden cirkus“, ki je trajal tri dni. Na sodišče je prišel tudi Orlovov prijatelj dr. Saharov, ki pa ga je policija nasilno odstranila.

„Predstavniki ljudstva“, kakor je sovjetska policija izjavila tujim časnikarjem, da so napolnili sodno dvorano, so Orlova neprestano prekinjali z vpitjem, da je „izdajalec, vohun, vojni huj-skač“, itd. Tretji dan procesa je KGB Irino odpeljala v posebno sobo, kjer so jo tri policistke vpričo KGB policistov do golega slekle, da bi odkrile snemalnik, dasi je Irina ponovno izjavila, da ni ničesar prinesla s seboj.

Četrti dan procesa je sodnica Valentina Lubencova obsodila dr. Orlova na sedem let prisilnega dela v taborišču v Sibiriji in pet let izgnanstva v Sibiriji. „Predstavniki ljudstva“ v dvorani so po sodbi vpili: „Tovarišica, daj mu več, daj mu več!“ Ko so dr. Orlova zatem odpeljali iz dvorane v zapore, mu je ok. 150 zbranih simpatizerjev klicalo: „Jurij, Jurij, mi smo s teboj!“

Dr. Orlov je na procesu vztrajal do konca pri svojem, da ni kršil sovjetskih zakonov in tudi napovedal sodnici Lubencovi in partijski publikli, da „bo prišel dan, ko bodo oni sedeli na zatožni klopi.“

Marksistična gverila uničena v Zaire

IZVEŽBANI V ANGOLI S SOVJETSKIM OROŽJEM

Marksistični črnski gverilci pod poveljstvom „generala“ M'Bumbe, ki jih je izvežbala marksistična vlada v Angoli s pomočjo kubanskih inštruktorjev, so pred dobrim tednom napadli iz Angole, oboroženi s kubanskim, se pravi s sovjetskim orožjem, južno rudarsko provinco Shaba v sosednji državi Zaire ter v rudarskem mestu Kolwezi v krvavih orgijah pomorili nad sto belcev, poleg večjega števila tamkajšnjega črnega prebivalstva. Marksistični gverilci so nameravali provinco, bogato na rudah, iztrgati izpod kontrole Zaira ter tako uničiti to državo, o. d. n. spremeniti v novo komunistično postojanko na afriški celini.

Zairska vlada je proti gverilcem poklicala na pomoč Francijo in Belgijo, ki sta takoj poslali 2500 padalcev in Francija še večji oddelek svoje Tujske legije. Ta oborožena sila je Kolwezi v nekaj udarcih zavzela in uničila marksistično gverilo skorjo do zadnjega moža. Ostali so se razbežali čez mejo v Angolo.

Po volitvenem porazu levece v Franciji

SOCIALISTI IN KOMUNISTI SE MEDSEBOJNO OBTOŽUJEJO

Čeprav je že dokaj dni preteklo od francoskih parlamentarnih volitev, se tako socialisti kot komunisti ustavljajo ob njih, premišljujejo vzroke poraza in se medsebojno obtožujejo za poraz. Konec aprila se je sestal na zasedanju plenum Centralnega komiteja francoske komunistične partije, na katerem so podrobno obdelali poraz. Poročilo je imel generalni tajnik Georges Marchais: dolgo je bilo kar 90 strani, bral pa ga je tri ure. In potem so ga zborovalci soglasno odobrili, kot je to navada v partijah.

Za začetek je povedal, da za poraz na volitvah nista kriva ne vodstvo ne partija sama; vso odgovornost za poraz levece je zvalil na socialistično partijo. Nadaljeval je, da so komunisti v šestih letih boja za skupni program leve vlade naredili „napako“ — morali bi že leta 1972, ko so sklenili sporazum s socialisti, dati v javnost „tajno poročilo“, v katerem je Centralni komitej „razgalil socialdemokratsko bistvo socialistične stranke. (Kako bi potem bilo možno delati skupaj s socialisti, ni povedal.) Komunisti so po njegovem

Kubanski komunistični diktator Castro je seveda zanikal, da bi imela Kuba kakršne koli zveze z M'Bumbovimi gverilci, ki so uprizorili v Kolwezi pravi pokol belcev in protikomunističnih črncev. Istočasno pa je Castro „ob-sodil zahodno vmešavanje v izključno notranjo zadevo Zaire“, ko sta Francija in Belgija poslali svoje oborožene sile v Kolwezi, da so rešile še preživelo belo prebivalstvo pred podivjanimi M'Bumbovimi marksističnimi gverilci.

Opozovalci razvoja v Afriki znova ugotavljajo, da tudi v zadevi Zaire trgovatno molčijo o kršenju človekovih pravic Amnesty International in številne druge podobne organizacije, ker pač divjajo marksisti, vodeni iz Havane, ta pa iz Moskve, medtem ko so skoro vsa Zahodna Evropa in ZDA nasedle komunistični propagandi v gonji proti protikomunističnim režimom v latinski Ameriki, v zadnjih tednih zlasti proti Argentini v zvezi s svetovnim nogometnim prvenstvom.

ves čas zavezništva s socialisti in levimi radikali — usmerjali svojo akcijo v boj za zmago združene levece, socialisti pa so podpisali sporazum samo, da bi se okrepili na račun partije in da bi potem vodili politiko, ki bi bila navsezadnje le nadaljevanje politike desnice. Zato bo novi strateški cilj francoske komunistične partije nova „zveza francoskega ljudstva“, ki bo „združenje vseh zatiranih in v demokracijo zaljubljenih Francozov“. V tej zvezi bo „prostor za najrazličnejše miselne, mnenjske in verske tokove“.

Vsekakor je poročilo zelo zanimivo, posebno za tiste, ki tako radi verjamejo sirenskimi komunističnim glasovom o demokraciji, o spoštovanju vseh možgih svoboda, kajti Marchais je ob koncu poudaril, da bo v tej zvezi vodilna sila močna komunistična partija. Ob branju teh izjav na plenumu kar nehoti primerjaš titovsko „Zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije“, v kateri je komunistična partija le vodilna sila. Dejansko pa ni vodilna sila, ampak edina sila, ki odloča o vsem, drugi smejo le prikimati.

MEDNARODNI TEDEN

ROMUNSKI KOMUNISTIČNI DIKTATOR Ceausescu je prejšnji teden uradno obiskal Peking. Kitajci so mu pripravili bogat sprejem ter je kitajska policija naglana na glavni pekinški trg nad 100.000 ljudi, da so pričakali Ceausescu, ko se je pripeljal z letališča v blindiranem avtomobilu. Nekaj dni za njim je v Peking priletel iz Washingtona Carterjev zunanje-politični svetovalec Brzezinski, ki je tudi doživel velik, dasi ne tako slikovit sprejem. Kitajska vlada je ta sprejema pripravila posebej v posmeh sovjetski vladi: Ceausescu zato, ker ga smatrajo v Pekingu za enega najmanj naklonjenih satelitov Moskvi, Brzezinskega pa zato, ker hočejo pridobiti Washington za razne skupne nastope proti Moskvi, zlasti zaradi sedanjega sovjetskega zaleta v Afriki. Tako Washington kakor Peking še ne ve, kako bi ta sovjetski zalet ustavila, če že ne povsem preprečila. Tudi svobodna Zahodna Evropa postaja vedno bolj zaskrbljena zaradi sovjetskega nezadržnega prodiranja na afriški celini.

V ITALIJI je na občinskih volitvah v pribl. eni tretjini italijanskih občin, kjer so sedaj morali prenoviti občinska vodstva, zmagala krščanska demokracija, medtem ko je italijanska KP, zaradi Morovega primera, močno nazadovala. Italijanska vlada je sedanji trenutek tudi izkoristila za uvedbo novega strogega protiterorističnega zakona, istočasno pa je v parlamentu zahtevala in dobila zaupnico.

NA ENEM od 7100 filipinskih otokov so odkrili prazgodovinsko pleme, ki še vedno živi v kamni dobi. Nekaj tisoč članov plemena Tao't Bato živi v votlinah ter uporablja vse orodje in orožje izključno iz kamna. Ogenj poznajo. Na enem od pokopališč tega plemena so odkrili 24.000 let staro lobanjo enega njihovih prednikov.

ITALIJANSKI PARLAMENT je izglasoval zakon, ki dovoljuje splov, se pravi umor nerojenih otrok. Proti odobritvi se je z vsemi silami borila krščanska demokracija in tudi Vatikan je opozarjal italijanske poslance na resnost zadeve. Poslanska zbornica je zakon odobrila s 308 proti 275 glasovom, senat pa s 160 proti 148. Uzakonitev moritve nerojenih otrok je eno najbolj žalostnih spričeval moderne človeške družbe.

FBI je aretirala dva sovjetska vohuna, ki sta bila člana sovjetske delegacije pri ZN, vendar brez diplomatskega statusa. Vodil ju je atašea sovjetske delegacije 39 letni Zinyakin, ki pa ga kot diplomata FBI ni smela prijeti. Vohuna sta hotela dobiti podatke o ameriškem protipodmorniškem orožju preko nekega ameriškega funkcionarja, ki je vso zadevo izdal FBI. Omenjeni ameriški funkcionar je v dogovoru s FBI sprejel od sovjetskih vohunov 16.000 dolarjev za poročila, ki pa so bila napačna.

PALESTINSKI TERORISTI so spet nameravali uprizoriti teroristični napad na letalo izraelske letalske družbe El Al, tokrat na pariškem letališču Orly. Napad se jim je ponesrečil ter so bili trije teroristi ubiti.

NA CAPE CAVERAL so minule soboto izstrelili proti Veneri raketo Atlas Centaur, ki bo predvidoma v sedmih mesecih priletela do omenjenega planeta in poročala o Venerinem ozračju. Po tej prvi izstrelitvi — Venus I — nameravajo v kratkem izstreliti še drugo raketo — Venus II —, da bi bil nov vesoljski poskus čim bolj uspešen.

ITALIJANSKE RDEČE BRIGADE so v poročilu, ki so ga izdale v Rimu, napovedale nadaljnje akcije, podobne Morovi ugrabitvi in umoru, ki da „ni bila nič drugega, kakor prvo dejanje v našem načrtu za destabilizacijo, razbitje in uničenje italijanske države.“ Policija je prepovedala časopisju objavljati nadaljnja poročila Rdečih brigad.

21 AFRIŠKIH DRŽAV — bivših afriških kolonij — je na vrhunski konferenci v Parizu sklenilo ustanoviti kolektivno obrambno vojsko za intervencije v mejah držav članic. Ta vojska naj bi preprečila invazije, kakršna je bila nedavno v Zaire (bivši Belgijski Kongo). Za izvedbo tega sklepa je bil pooblaščen senegalski predsednik Senghor.

Yuri Orlov y muchos más

Yuri Orlov, disidente soviético, fue condenado a siete años de prisión con trabajos forzados seguidos por cinco años más de ostracismo fuera de Moscú. Orlov fue acusado de „agitación y propaganda antisoviética“.

El condenado, de 53 años de edad, pasó cerca de 15 meses incomunicado, tiempo en que sustanció el juicio. El Premio Nobel Andrei Sajarov, enrolado también dentro del movimiento disidente, quien pretendió entrar con su esposa al recinto del tribunal, fue detenido al promover un incidente. En momentos de ser retirado del mismo, gritó: ¡Premio Nobel para Orlov!

Orlov ingresa en la larga lista de disconformes con la política del partido Comunista soviético, y que han debido soportar largos períodos de encierro en campos de concentración. Otros, como el caso de Solzenitzin, lograron obtener la libertad radicándose en el exterior.

El régimen moscovita, mientras tanto, no vacila en reclamar mediante sus filiales en todos los países, la vigencia de los derechos humanos en regímenes occidentales, que tan sólo se defienden de la agresión marxista. Pero en la Unión Soviética no hay mayor crimen que el de pensar, y querer hacerlo con libertad.

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Različne teme obravnave nam je pretekli teden predložilo na pogled argentinsko življenje. Mimo nekaterih, bolj bombastičnih, se nam zdi zanimivo ponovno pogledati problem med to državo in Čilom. Pretekli tork se je namreč sestala komisija št. 2, ki naj v drugi stopnji preuči zapletljaj okoli Beagelske ožine.

Kot znano, ima ta komisija omejen čas delovanja, po katerem vsa stvar znova preide na višjo instanco. Prva komisija je stvar pozitivno izpeljala; delo te druge bo bolj težavno, ne samo zaradi problema suverenosti na jugu obeh držav, temveč zaradi celotnega položaja v južnem delu kontinenta. Kaj to pomeni?

Katerikrat smo že omenili, da je največja ovira latinskoameriških držav pri njih razvoju prav pomanjkanje smisla za sodelovanje; še več, stalni medsebojni spori. Tako n. pr. prav trenutno nesoglasje med Argentino, Brazilom in Paragvajem glede izkoriščanja v energetske namene višjega dela reke Paraná. Ali, in ta primer nas sedaj zanima, položaj Bolivije, ki nima izhoda na morje. Bolivija je svojo obalo zgubila v vojni s Čilom že prejšnje stoletje.

V zadnjih letih se je težnja Bolivije po morju še povečala. Eden glavnih ciljev te vlade generala Banzerja, ki bo kmalu predala oblast po svobodnih volitvah, je prav doseči izhod na morje. Ker se Čile temu stalno upira, oziroma postavlja nesprejemljive pogoje, ali hoče predati ozemlje, ki je nekoč pripadalo Peruju in je tudi padlo v čilске roke, je položaj ostal nespremenjen, oziroma se je še poslabšal.

Zadnje dni so visoki vojaški bolivijski oficirji bili na obisku v Argentini. Tu so podajali razne izjave, ki so bile pravzaprav ostri napadi na čilsko vlado in njeno „sovravno“ politiko do sosedov. Tako je prišlo do reakcij in protestov, v katere je bila nehoti zapletena tudi Argentina, na katere ozemlju so bile te izjave podane. Po drugi strani je treba priznati, da ima Bolivija

vso zaslabo v argentinski mornarici, ki je — kot smo tudi že večkrat omenili — najbolj nepopustljiva glede zahtev argentinske suverenosti na jugu države. V takih okoliščinah bo delovanje omenjene komisije več kot težavno.

Nič manj težaven pa je položaj vlade v politiki do gremialistov. Kot je vlada na mnogih področjih takoj po svojem nastopu začela kaj ostro politiko, tako je bila do sindikatov precej popustljiva. In si je tako pridobila tudi njih naklonjenost.

Sedaj je to razmerje znova postalo pereče vprašanje, ko je vlada ponudila sindikalistom zastopstvo na mednarodno zasedanje delavskih organizacij v Ženevi. Prvotna pripravljenost gremialistov se je spremenila v odpor, pa znova popustljivost. Med samimi sindikati je mnogo struj in tokov, ki niso edini glede nastopanja napram vladi. Glavne zahteve sindikalistov so: povišanje plač in s tem zboljšanje položaja najnižjih slojev, in pa dokončna izdelava zakona o sindikalnih organizacijah, ki pa naj bi bil nekoliko drugačen, kot si ga vlada predstavlja. Ker v vladi sami glede tega ni enotnosti, je položaj tako zapleten, da še sedaj ni izgleda, kdaj bo ta zakon sploh izdan, in kakšen bo. Naj ponovimo, kot smo že katerikrat rekli, da čas teče...

In še kratko: medtem ko je vsa pozornost javnosti obrnjena v izvedbo, in kmalu potek, svetovnega nogometnega prvenstva, bo zapadel zakon o najemnih stanovanjih. Prav s prvimi junijem bo veliko število najemnikov izgubilo varovanje tega zakona, ki je bil sicer anahroničen, in je storil v družbi veliko škodo, katerega ukinitve pa bo znova težko prizadela prav rene sloje. Kakšne bodo dokončne posledice tega dogodka, je težko predvidovati. Za marsikoga bodo usodne. In medtem ko cene rastejo, in je znova padel dolar na domačem trgu, se gopodarsko vodstvo ne izrazi jasno, kakšni naj bodo ukrepi ki jih mora podzveti, da zaustavi znova rastočo inflacijo.

Nastanek in razvoj organizacije Rdeči križ

Bilo je 24. junija leta 1869. V bitki pri Solferinu so pustili Francozi in Avstrijci na bojišču 40.000 mrtvih in ranjenih. Ženevski gospodarstvenik Henry Dunant je bil globoko prizadet spričo trpljenja ranjenih, ki so klicali na pomoč, in mrtvih, ki so umirali zaradi izkrvavitve, in vseh tistih — ne ozira se kakšno vojaško obleko so nosili —, ki jih je vrgla vojna vsepovsod in so sedaj na bojišču prepuščeni sami sebi.

V njem je vzrasla ideja in okrog Dunanta se je kmalu zbrala skupina drugih štirih oseb: general Henry Daffour, Gustav Moynier in zdravnik Louis Appia in Théodor Mounoir. Leta 1863 so ustanovili mednarodni odbor za pomoč, ki si je kasneje nadel ime mednarodni odbor Rdečega križa.

Leto kasneje, v letu 1864, je ta odbor organiziral v Ženevi poseben sestanek, na katerem je prišlo do odobritve ženevske konvencije. Vsaka država se je obvezala s posebno pogodbo, da bo štele ranjene in tiste, ki jih zdravijo, med nevtralne osebe.

Predlagali so tudi zastavo, ki naj bi plapolala kot prapor miru med vsemi, ki se bojujejo: rdeči križ na belem ozadju, kar so barve švicarske zvezne zastave, postavljene v drugačnem vrstnem redu. Danes je 122 držav, ki imajo svoj narodni Rdeči križ. Islamske države so sprejele za njegov znak rdeči polmesec; Iran je sprejel povsem svojsko znamenje rdečega leva in rdeče sonce, toda ideal ostaja enak za vse.

Vse družbe Rdečega križa so povezane v Zvezo, ki ima svoj sedež v Ženevi, kjer vzporejajo dejavnost posameznih narodnih organizacij Rdečega križa.

Kakšna himera je človek, kakšna novost, kakšna pošast, kakšen kaos, kakšen predmet protislovij, kakšno čudo, ta sodnik vseh stvari, brezsilni zemeljski črv, čuvar resnice, kloaka lažnivosti in zablode, slava in gnus vsemirja! Kdo naj razbere to zmedo?

Blaise Pascal

Novice iz Slovenije

MARIBOR — Predsednik Zveze slovenskih sindikatov Vinko Hafner je 19. aprila prišel na dvodnevni obisk v Maribor. Tam so mu povedali, da je v mariborski občini vključenih 86.000 oseb v sindikate v 681 delovnih organizacijah. Predstavniki sindikatov so Hafnerju tudi zaupali, da posamezni strokovni sindikati niso usklajeno delovali in da še tudi manjka pomenitve stališč z Zvezo komunistov. Na obisku v Tovarni avtomobilov Maribor (TAM), so mu delavci izrazili nezadovoljstvo pri izplačilih osebnega dohodka. Opozorili so ga (ne zapišejo osebe ali skupine), da v TAM niso posvečali dovolj pozornosti družbenemu standardu, prav tako pa da ZK ni dovolj organizirano delovala v sindikatih. Obe pa da imata premalo stikov z delavci. Hafner je predlagal, naj bi se sestali predstavniki Zveze komunistov in sindikatov in preučili razmerje med obema organizacijama in o položaju v TAM, kajti — po njegovem — prekinitve dela so do kaz, da nekaj ni v redu na relaciji delavec-politične in poslovne strukture.

LJUBLJANA — Poslovni center „Bavarski dvor“, ki naj bi imel 6 stolpnic s 15 nadstropji, so začeli graditi pred 15 leti, pa ne bo dokončan v tem desetletju. Zaenkrat bo izdelana le S-2, in morda še S-1, ostale štiri stolpnice bodo čakale boljših časov, oziroma petičnih kupcev.

LJUBLJANA — Ljubljanske mlekarne so investirale 35 milijonov dinarjev v novo mlekarstvo farmo v Brestu pri Igu. Nova farma bo redila 300 krav mlekarice. Za lokacijo na tem koncu Ljubljanskega barja so se odločili, ker je tu na 280 hektarjih „družbene zemlje“ dovolj kakovostnih zemljišč za pridelavo krme.

LJUBLJANA — Na zadnjih volitvah je bilo izvoljenih največ oseb iz poklica, ki ni nikjer uradno potrjen in ga ni bilo doslej v evidenci poklicev v skupnostih za zaposlovanje. Ta poklic je — družbenopolitični delavec.

MARIBOR — Mariborska Drama je pripravila Sofoklejevo „Elektra“, ki jo je posebej zanjo prvič prevedel dr. Kajetan Gantar. Režijo je imel gost Dino Radojevič, za scenografa je angažiral svojega „prostega sodelavca“ Draga Turina iz Zagreba; glavno vlogo je igrala Minu Kjuder.

LJUBLJANA — Slovenska akademija znanosti in umetnosti jo slovesno razglasila 20. aprila in podelila listine novim članom Akademije. Diplomi rednega člana sta bili podeljeni slavistu prof. dr. Antonu Bajcu in pravniku prof. dr. Alojziju Finžgarju. Diplome dopisnega člana pa so dobili prof. pravne fakultete dr. Sergija Vilfan, član zvezne vlade dr. Anton Vratuša, profesor filozofske fakultete dr. Janko Kos, slavist prof. dr. Janez Logar, prof. filozofske fakultete dr. Ivan Gams, profesor fakultete za naravoslovje in tehnologijo dr. Matija Drovenik, pesnik Mile Klopčič in profesor medicinske fakultete dr. Lev Milčinski. Predsednik SAZU dr. Janez Milčinski je v svojem nagovoru omenil dve stvari, ki v tem

času terjata od Akademije nekatere dodatne napore: Bolj živa, širša in tvornejša povezanost z ostalimi Akademijami v Jugoslaviji in pa 40-letnica Slovenske akademije znanosti in umetnosti. — Smo prepričani, da bo imel gospod predsednik dodatne napore pri praznovanju 40-letnice SAZU —. Prav zanima nas, kako bo obšel dr. Antona Korroča. Najbrž bo rekel: Nekaj zaslug za ustanovitev SAZU ima tudi neki duhovnik lavantinske škofije, ki je v predvojni, kraljevsko-kapitalistični Jugoslaviji dosegel najvišje funkcije v vrhovni državni upravi v Beogradu.

Umrlí so od 21. do 28. aprila 1978:

LJUBLJANA — Marija Grum r. Skubic, 81; Zafija Kham r. Zargi; Hilda Rihar r. Vindiš; Antonija Cvar, up.; Alojzija Pavšek, up., 88; Ivana Černe r. Jager; Marija Pečar r. Tominec; Franciška Rožič; Rudi Verbančič; Olga Pavšič r. Perhavec; Ivan Živic, 90; Marija Oselj; Ivica Goršič r. Ahlin-Svečarjeva; Marta Andolšek, up. učiteljica, 96; Angela Žuran r. Hribar; Elizabeta Berlan r. Jašovec, 78; Anton Oven, up. klep. mojster; Cilka Filipič r. Skok, 66; Kati Černič, up.; Avgust Klančnik, up. avtomehaničar, 71; Peter Karničnik, up., 71; Antonija Drakler; Janez Legat, v. pravni svet, v. p.; Jožefa Klein r. Herfort; Jožica Horjak r. Accetto.

RAZNI KRAJI — Marija Rajkovič, 65, Metlika; Ivan Veber, električar, Medvode; Milka Sever r. Tronkar, Vevče; Franjo Matoh, up. žel. inšp., 71, Ribnica; Franc Tušek, Stipnik; Karel Podgoršek, Polje-Lj.; Rudolf Verbič, up. šentvid pri Stični; Lenka Dagarin, Puštal; Florijan Gostič, up. nadučitelj, Poljane; Franciška Kranjc, Maribor; Ana Torkar r. Pehani, 87, Ločna; Matija Božka, Čeče; Marija Mejač, up. Polje; Marko Čverni, optik, Radovljica; dr. Anton Lavrič, zdravnik, 92, Dubrovnik (pok. v Ljubljani); Janez Čibej, 70, Kranj; Andrej Smolej, Gomičarjeva at, šentvid pri Stični; Srečko Balantič, Bistrica pri Trzinu.

URSULINSKA PREDNICA
M. KATARINA PIRC — UMLRA

V škofji Loka je 10. aprila t. l. umrla dolgoletna prednica ursulinskega samostana M. Katarina Pirc v osemdesetem letu starosti. Bila je zelo znana vzgojiteljica naše ženske mladine v Ljubljani in v škofji Loka in zelo izobražena žena. Rodila se je 5. oktobra 1898 v Borovnici kot ena od štirih hčera z imenom Vera očetu nadučitelju in studirala kot ena prvih ženskih srednješolk na klasični gimnaziji v Ljubljani skupno s pok. dr. Kačarjevo. Po maturi 1919 se je sicer vpisala na nov ustanovljeno univerzo na prirodopisni oddelek, pa stopila h karmeličankam, napravila učiteljski izpit in učila nekaj časa v Lihtenturnu. Toda l. 1923 se je odločila za ursulinski red in stopila v škofjeloški samostan. L. 1926 je napravila profesorski izpit iz prirodoslovja in zemljepisja, l. 1928 pa še iz slovenistike. Imela je odlične talente za glavne evropske jezike. Kot taka je učila po letu 1941 tudi v Ljubljani. Po l. 1945 se je vrnila v Loko, kjer so jim odzveli samostan in so redovnice dobile zavetišče v Ajmanovem gradu pri Sv. Duhu. Tam je bila v l. 1945 do 1950 provincialka slovenskih ursulink, od l. 1969—1972 pa prednica pri Sv. Duhu, kjer je zdaj — tik pred dopoljeno osemdesetletnico — umrla. Pokopana je v škofji Loka, kjer jo je pokopal prelat dr. Fajdiga v spremstvu nekdanjega škofjeloškega župnika M. Goloba in sedanjega loškega dekana Hribiška. Med svojimi številnimi učenkami, ki so nekatere tudi med nami v emigraciji, bo živela v lepem spominu.

PO ŠPORTNEM SVETU

AVTOMOBILSKO DIRKO „Veliko nagrado Belgije“ je dobil Mario Andreotti (ZDA), drugi je bil šved Ronnie Peterson, tretji pa Carlos Reutemann (Arg.). Samo štirje tekmovalci so prevozili 70 krogov, skupaj 298.340 metrov, devet jih je končalo dirko z enim ali več krogi manj, ostalih enajst pa je med dirko odnehalo.

BEOGRAJSKI Partizan je eno kolo pred koncem prvenstva osvojil naslov nogometnega prvaka, druga je Rdeča zvezda, ki je sicer v tem kolu izgubila s Slobodo iz Tuzle, tretji pa Hajduk. Izpad iz prve lige bo odločilo šele zadnje kolo.

V **TOULONU** v Franciji je v finalni nogometni tekmi na mednarodnem mladinskem turnirju Madžarska premagala Francijo 4:3, na naslednje mesto sta se uvrstile ekipe Holandije, Mehika, Urugvaj, Poljske, Irana in Irske.

PO POLOMU DRŽAVNE hokejske reprezentance v tekmovalcu za svetovno prvenstvo skupine B — Jugoslavija je zasedla zadnje, sedmo mesto — so v Zvezi premelely vzroke neuspeha. Ugotovili so, da je temu krivo dvojice: neresen status hokeja in vrhunskih igralcev v njem ter samovolja reprezentantov v letošnji sezoni. Tako so o-

svetlili pomanjkljivo zavzetost tekmovalcev in pa predvsem nedisciplino. Trener je bil med prvenstvom brez avtoritete — igralci so počeli, kar se jim je zdelo. Trener Felc je napisal v svojem poročilu, da so se igralci opijali. Zaradi te obtožbe je Izvršni odbor hokejske zveze sprožil disciplinski postopek proti četvorici Jeseničanov — Mlinarcu, Horvatu, Magazinu in Razpet. Zvezni kapetan inž. Milko Janežič pa je podal ostavko na svoje mesto.

V **PRAGI** so se v svetovnem prvenstvu v hokeju na ledu pričele 26. aprila meritve ekipe skupine A: ČSSR, SZ, Švedske, Kanade, Finske, ZDA, ZRN in NDR za 45. naslov svetovnega prvaka. Pred tekmovalcem so bili kar štirje kandidati za prvo mesto: ČSSR, SZ, Kanada in Švedska. Kanadski profesionalci, menda ne ravno najboljši, so pred uradnim tekmovalcem nabirali zmago za zmago, premagali so Švede 7:1 in 4:0 in ČSSR v Pragi nekaj dni pred začetkom prvenstva s 3:2. Toda na prvi tekmi za svetovni naslov je Finska pripravila pravo presenečenje in Kanada odpravila s — 6:4, ostale tekme so dobili favoriti: Švedska — ZNR 6:2, SZ — ZDA 9:5, ČSSR — ZNR 8:0.

Na svetovnih prvenstvih je največ naslovov osvojila Kanada — 19, sledi SZ s 14 zmagami, ČSSR je bila prvak štirikrat, švedska trikrat, ZDA pa dvakrat.

Slovensko romanje v Luján

„Leta 1936 je pa naša skupnost narasla že toliko, da smo lahko tvegali lastno romanje. Preskrbel sem romarski vlak in razprodali smo 600 vozniških listkov. Vreme je bilo krasno in razpoloženje radostno. Z nami je bila tudi večina osebja na jugoslovanskem poslanstvu in vsi trije slovenski duhovniki. Slovenski mešani pevski zbor, primerno pomožen za to priložnost, je povzdignil vslovesnost. Ne le pevovodja Ciril Jekše, ki že dolgo ni igral na orglah in v Argentini še nikdar v tako veliki cerkvi, je užival ob tem mogočnem petju, temveč tudi jaz in mi vsi smo bili ponosni na našo pesem. Sveto mašo je daroval g. Kastelic, pridigo pa je imel g. Doktorič. Silno je dvignil svoj glas in vsi smo veselo čutili, da smo pred Bogom in Marijo prav tako veliki kot največji narodi, čeprav nas je zelo malo po številu.“

Tako opisuje rajni msgr. Janez Hladnik v svojem življenjepisu „Od Triglav do Andov“ prvo slovensko romanje na to največjo Marijino božjo pot v Argentini. In od tega leta dalje smo izostali le dvakrat; pa ne le po lastni krivdi. Od 1948 pa romamo še novonasteljeni Slovenci skupaj z onimi, ki so se naselili v Argentini pred drugo svetovno vojno.

V nedeljo 14. maja je bilo naše skupno srečanje z brezjansko Marijo, ki vse leto kraljuje v stranski kapeli. Sicer zjutraj ni bilo tako lepega vremena kot ob priliki prvega romanja, razpoloženje pa prav enako. To je potrjevalo veliko število letošnjih romarjev. Že dolgo pred mašo so nastajale skupine Slovencev na trgu pred baziliko. Ob vstopu v cerkev je v spremstvu argentinske in papeške vihrala v pozdrav slovenska zastava. Msgr. Anton Orehar je ob desetih pričel z obredom sv. maše. Tudi pevskega zbora že dolgo let ni na naših romanjih, pač pa ob zvoku orgel doni po polni cerkvi ljudsko petje in pripomore k večjemu sodelovanju vernikov.

V pridigi je msgr. Anton Orehar razvijal vodilno misel: Živeti hočemo tudi v naslednjih rodojih. V tej zvezi je dejal, da ne smemo pri zasledovanju teje cilja prenesti vsega na Boga, ampak moramo tudi sami sodelovati pri našem ohranjanju. Skrbeti moramo za zdrave temelje našega življenja. Pri tem je pokazal najprej na družino, ki je prvi temelj našega zdravega življenja. Iz družine raste nov rod in v njej se oblikuje. O njej moramo imeti zdrave pojme, da ni samo biološka celica novega rodu, ampak je božje svetilišče, kjer rastejo božji otroci. Bog je družino ustanovil in nje vodstvo hoče ohraniti. Niso ne zdravnik, ne ekonom ali socialni delavec, tisti, ki končno v življenju v družini odločajo, temveč Bog in njegova zapoved. Pri vzgoji otrok naj starši najprej te naučijo človeških kreposti plemenitosti, ljubeznivosti in spoštovanja do vseh. Pri verski vzgoji naj jim oblikujejo krščansko mišljenje v zmedah sedanjega sveta, ko so se najprej počuli sami in o vsem pravočasno posredujejo otrokom v pogledu na razmere, v katerih živimo. Je to najlepše delo, ki ga morejo na zemlji starši imeti. Poskrbeti je treba za pravo krščansko ozračje v družini že v opremi sta-

novanja, redni družinski molitvi ter rednem obisku nedeljske maše, če le mogoče slovenske ter v prejemanju zakramentov. Navdušijo in naučijo naj starši otroke tudi za delo v korist drugim. Nato je pokazal na drugi temelj naše ohranitve: skupnost. Starše je pozival, naj delo za skupnost spoštujejo, pravilno sodijo in pri njem sodelujejo; to bo najlepši nauk otrokom za njihovo ravnanje. Za skupne ustanove je treba žrtvovati čas, duhovne in stvarne dobrine.

Ker je bil pristop k sv. obhajilu množičen, je obhajalo več duhovnikov, da ne bi zaradi deljenja sv. zakramenta zavlačevali naslednje romarske sv. maše.

Nato je vsa ta ogromna reka slovenskih romarjev zasedla romarska počivališča ob reki in gostišča ter si privezala dušo. Tudi za prijateljski pomenek je ta čas dragocen, saj se jih mnogo le v Lujano osebno pomeni in vidi, koliko se človeku leta poznajo.

Do dveh popoldan je bila spet cerkev natrpana. Po uvodni pesmi je pričel popoldansko pobožnost prelat Franc Novak. S svojim gromovitim glasom nas je spomnil naših dolžnosti do Slovenije in Argentine. V Argentini smo našli zatočišče, zato pa smo ji dolžni to povrniti: z zgleodom, kot ga vsako leto dajemo z romarsko mašo in procesijo v Lujano; s posredovanjem naših kulturnih vrednot pri oblikovanju argentinske narodnosti; z ureditvijo podjetij, ki so v slovenskih rokah v socialnem nauku, kot se spodobijo za katoličane in z odgovornostjo, s katero se radi Slovenci ponašamo. In vse to moramo prenesti na našo mladino potom vzgoje v družini, v slovenski šoli, organizacijah. Tudi slovenski dušni pastirji imajo velik delež pri tej vzgoji, ki naj poteče v slogi, dialogu in razumevanju.

Popolne se je vreme spremenilo, saj je veter razgnal temne oblake in priklical toplo sonce, da je bila hoja v procesiji prav prijetna. Po že stalnem redu so se razvrstili: križ, možje in fantje, šolski otroci, kip lujanske Marije, narodne noše, podoba brezjanske Marije, duhovščina, redovnice ter žene in dekleta. Ker zadnja leta lujanski župnik povabi v procesijo tudi druge romarje, je težje ugotoviti število Slovencev. Vseeno pa moramo reči, da nas je bilo čez dva tisoč. Tudi narodnih noš je bilo precej. Letos niso bile le gorenjske, pač pa tudi belokranjske in ziljske. Lepo bi bilo, da bi nosili podobo Marije z Brezij fantje v različnih nošah in pokazali, da je Marija zavetnica vseh Slovencev in ne samo Gorenjcev. Sedaj je to možno izvesti.

Po procesiji so bile v baziliki še pete marijanske litanije in blagoslov z Najsvetejšim ter najpriljubljenejša „Marija skoz življenje“, ki označi zahvalo za prejete milosti, prošnjo za bodoče potrebe, pa tudi konec pobožnosti. Po kratkem pozdravljanju smo vsi odšli domov v pričakovanju, da bo to trideseto povojno slovensko romanje in dvaintrideseto v zgodovini Lujana eden izmed členov, kateremu jih bo še mnogo sledilo v dolgi verigi slovenskih romanj na to veliko božjo pot.

SLOVENCÍ V ARGENTINI

Osebné novice:

Krst: V soboto 20. maja je bila krščena v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Gizela Potočnik, hčera Nikola in ge. Brigitte roj. Grözinger. Za botra sta bila gđ. Veronika Repar in Andrés Alberto Cavallini. Krstil pa je g. Jože Škrbec. Čestitamo!

Umrlí so: V nedeljo 21. maja je umrla v Castelarju ga. Cirila Križ vdova pok. majorja Križa doma iz Celja v 76. letu starosti. Pogreb je bil 22. maja na pokopališču Chacarita. Istega dne je umrl v Moronu Franc Debevec iz Begunj pri Cerknici v 74. letu starosti. Pokopali so ga 22. t. m. na pokopališču Morón.

V nedeljo 14. maja pa je v 65. letu starosti umrl v Slovenski vasi v Lanusu Henrik Sosol, rojen v Gorici.

Naj počivajo v miru!

IVAN OVEN - umrl

Komaj je poteklo devet let od kar smo mu klicali „na mnogo let“, ob srečanju z Abrahamom m. Nihče izmed nas ni mislil, da bodo tako hitro minula. V petek 12. t. m. je njegova duša odšla k Njemu po zasluženju plačila.

Pokojni Ivan se je rodil v Dravljah pri Ljubljani 2. septembra 1918; takoj po končani osnovni šoli se je vpisal v ljubljansko tehnično šolo in diplomiral kot tehnik v električni stroki.

Že v zgodnji mladosti se je začel udejstvovati v takratnih prosvetnih društvih; vedno je bil navdušen za vse dobro, izredno veselje in nadarjenost pa je kazal do gojitve odrasle umetnosti. Zato skoraj ni bilo igre, pri kateri ne bi sodeloval. Velika je bila njegova ljubezen do vsega slovenskega, ob pogledu na slovensko trobojnico in njegov obraz kar izžareval srečo in

dil si se, da bi tudi mladino zainteresiral za slovenski jezik. Bil si človek, ki si živel in delal za slovensko idejo in slovenski življenjski kot malokdo. Samo ti veš, koliko nepreprianih ur si žrtvoval za skupnost. Če bi vse te ure pomnožili z najskromnejšo plačo, bi številke dosegle milijonsko vrednost.

Kot vsak javni delavec, tudi ti nisi dobil vedno in povsod razumevanja in pohvale, toda najboljšje plačilo ti bo podaril On, pri katerem upajmo, da tvoja duša že uživa zasluženjo plačilo. Vsa slovenska sanhuška skupnost te bo ohranila in trajnem in hvaležnem spominu. Kajti po tvojem delu in po tvoji neizmerni ljubezni do slovenskega naroda te upravičeno prištevamo med velike Slovence...

Ker je njegov pogreb sovpadal z romanjem v Luján, je bila ob številni udeležbi maša zadušnica v soboto 13. t. m. ob 17. uri, katero je opravil in imel priložnostni govor sanhuški dušni pastir g. dr. A. Starc.

K zadnjemu počitku smo ga položili v nedeljo 14. t. m. ob spremstvu številnih prijateljev, žene in otrok: Marijana, Metke, Jožice, Tomaža, Janke in Francija z družinami.

Zeni Ivanki, sinovom in hčeram in vsem ostalim sorodnikom pa izražamo naše iskreno sožalje.

-č-e

MENDOZA in SAN LUIS

Obisk delegata msgr. A. Oreharja med slovenskimi rojaki

Vsakoletni obisk naših rojakov v notranjosti, Mendoza in San Luisu, je msgr. Orehar opravil v dneh od 3. do 11. maja.

Najprej je šel v Mendoza, kjer je tri dni imel duhovno obnovo kot pripravno na letno romanje, ki so ga tudi to leto 7. maja naredili v Lulunto v bližini Mendoza. Duhovno obnovo so imeli ob delavskih zvečer, v nedeljo pa so se zbrali dopoldne pri sv. maši, dopoldne pa so v procesiji prinesli podobno Marije Pomagaj v cerkev, kjer so bile pete litanije in obnova posvetitve Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Somaševala sta z delegatom gg. Horn in Ivan Tomazič. V soboto je delegat obiskal pouk verouka v tamošnji ljudski šoli sv. Cirila in Metoda.

V San Luis je prišel 8. maja. Rojaki so se zbrali v cerkvi Karmelske Matere božje, v katere župniji živi tamošnji dušni pastir g. Fr. Novak ml. Po kratki duhovni obnovi so med mašo obnovili posvetitev Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Po obiskih tamošnjih družin je delegat šel na obisk slovenskih duhovnikov, ki delujejo kot župniki v San Francisco g. Župančič, v Lujano g. Tone Škulj in v Quinesu g. Janez Ogrin.

OD VSEPOVSOD

NOV KOMUNIKACIJSKI SISTEM — Iz raziskovalnega laboratorija ameriških pomorskih sil so sporočili, da preučujejo praktično uporabnost novega telegrafa, s katerim bi pošiljali sporočila skozi Zemljo in ne okoli nje kot s sedanjimi radijskimi brzojavami. Brzojavne oddaje bodo prenašali snopi atomskih delcev nevtronov, ki potujejo s svetlobno hitrostjo in ki ne oslabijo čeprav potujejo skozi zemljo. Ta novi sistem bo omogočal popolno tajnost sporočil, poleg tega pa nanj ne bodo vplivale ne vremenske razmere, ne atomske eksplozije niti sončne pege.

SKYLAB SPET DELUJE — Ameriški vesoljski laboratorij „SkyLab“ spet deluje po štiriletnem počitku. NA SA (Ameriška uprava za aeronavtične in vesoljske raziskave) je poslala „SkyLab“ naročilo, naj spet napolni sončne baterije. Druga naloga bo sprememba položaja vesoljskega laboratorija, ki so ga izstrelili 14. maja 1973.

V „SkyLab“ so bivali ameriški astronomi trikrat, zadnji so v njem preživeli 88 dni in so ga zapustili 8. februarja 1974. Laboratorij tehta 84 ton, kroži okoli zemlje v višini 450 km in bo predvidoma ostal v vesolju do konca tega desetletja. NASA tudi načrtuje, da bo do oktobra 1979 še poslala v „SkyLab“ posadko, ki bo nadomestila nove naprave.

POLJSKA ZNANSTVENA KNJIŽNICA V BUENOS AIRESU. V spomin na tisočletni jubilej pokristjanjenja Poljakov so pred leti ustanovili Poljaki v Buenos Airesu znanstveno študijsko knjižnico, namenjeno predvsem pisateljem, časnikarjem, profesorjem in študentom, predvsem univerzitetnim. Na zadnjem obnem zboru je bilo rečeno, da ima 24.426 knjig. Vpisanih članov je 139. Knjižnica visoke vrednosti je v sklopu Društva Poljakov (Serrano 2076 Capital).

KULTURNA NAGRADA

Kulturna nagrada župnijske posojilnice SLOVENIJA v Torontu, Kanada, ki jo poklanjajo vsako leto, je za leto 1977 bila podeljena dr. Tinetu Debeljaku za njegovo življenjsko delo ob 75-letnici rojstva. Nagrada znaša tisoč kanadskih dolarjev.

Nagrajencu iskreno čestitamo. Župnijska Hranilnica in Posojilnica SLOVENIJA

DAROVALI SO

Za tiskovni sklad Svobodne Slovenije je daroval naročnik iz Bariloč 25.000 pesov. Iskrena hvala!

Uprava Svobodne Slovenije

NEDELJA, 4. JUNIJA 1978

PRAZNIK SLOVENSkih JUNAKOV

SPOMINSKA PROSLAVA ŽRTEV KOMUNISTIČNE REVOLUCIJE IN OKUPACIJE

DOPOLDNE: OB 11. URI POKLONITEV PRED SPOMENIKOM GRAL. SAN MARTINA, BUENOS AIRES.
 POPOLDNE: V SLOVENSKI HIŠI, RAMON FALCON 4158, BUENOS AIRES
 OB 16: KONCELEBRIRANA SV. MAŠA IN MOLITVE ZA ŽRTVE
 POKLONITEV PRED SPOMENIKOM
 V DVORANI: GOVOR DR. MARKA KREMŽARJA „DOLŽNOST PRIČEVANJA“ IN
 odrski prikaz TEHARJE — IN TI STOJIŠ?

PRIREJA IN VABI „ZEDINJENA SLOVENIJA“

OBVESTILA

SOBOTA, 27. maja:

V Slomškovem domu ob 20 redni občni zbor.

V Berazateguiju 2. mladinski ples. Začetek ob 21. uri.

DANES BOLJ KOT KDAJKOLI VELJA: PREDNO VZAMETE POSOJLO ALI NALOŽITE SVOJ DENAR DRUGOD, VPRAŠAJTE ZA POGOJE PRI NAS! NE BO VAM ŽAL!

KREDITNA ZADRUGA „SLOGA“ z. z. o. z.

Bm. Mitre 97 — Ramos Mejía — T. E. 658-6574

Uradne ure: Ponedeljek, sredo, petek; od 15. do 19. ure

Pouk slov. srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 28. maja:

Žegnanje pri Mariji Pomagaj v Buenos Airesu.

SOBOTA, 3. junija:

Sestanek SKADa, vseh visokošolk

in visokošolcev ob 17. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 4. junija:

Praznik slovenskih junakov.

SOBOTA, 10. junija:

V Slomškovem domu koncert slovenskega mladinskega zbora iz San Justa.

V Slovenskem domu v San Martinu ob 20 domače kolone.

NEDELJA, 11. junija:

Procesija presv. Rešnjega telesa ob 10. uri v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejía.

NEDELJA, 18. junija:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 10 dopoldne spominska proslava za pobite junake.

NEDELJA, 25. junija:

Proslava šolskih otrok na čast mlad. zavetniku sv. Alojziju ob 16. uri v Slovenski hiši.

DRUŠTVENI OGLASNIK

V prodaji so srečke nagradnega žrebanja v pomoč slovenskemu domu v Parizu in ob potresu prizadetim beneškim Slovincem. Sedem lepih dobitkov so darovali SLOVENSKI DOMOVI v Vel. Bs. As. Nabavite si srečke pravočasno. Cena \$ 500.—

Učiteljska seja — šolski odsek SZ — bo v sredo 31. maja ob 20. uri v Slovenski hiši. Vsi lepo vabljeni!

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pritličje
Capital Federal
Tel. 41-1418

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17. do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 628-4188.

ZVEZA SLOVENSkih MATER IN

ZENA se zahvaljuje vsem mendoškim rojakom za pristržno gostoljubnost, s katero so spremljali odbornice Zveze iz Buenos Airesa ob prvem srečanju z ženami in materami iz Mendoze.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2

T. E. 35-8827

Slovenska radijska oddaja je vsako neeljo od 8 do 8.30 ure na radio AN-TARTIDA.

PODRUŽNICE:

EZEIZA

Ruta 205 (nasproti postaje)
Tel. 295-1197

C. SPEGAZZINI

Av. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO

Almafuerte 3230

(eno kvadro od občine)

LOMAS DE ZAMORA

Hipólito Yrigoyen in Laprida

Dekoracije

OSREDNJA HIŠA:

LOMAS DE ZAMORA

Av. Hipólito Yrigoyen 8854/62

Tel.: 243-2291

(med Boedo in Sáenz)

Vse za dom

Pohištvo

Dekoracije

„Marksizem je opij“

DJILASOV INTERVJU V RADIO SVOBODNA EVROPA

Radio Svobodna Evropa (Radio Free Europe — Radio Liberty), ustanovljen kmalu po koncu druge svetovne vojne na pobudo ZDA, ko se je medvojno zavezništvo svobodnega sveta z ZSSR spremenilo v živčno vojno zaradi sovjetskega imperializma s komunizmom zavladali vsemu svetu — načrt, ki ga še vedno izvaja —, dnevno oddaja narodom za železno zaveso poročila o položaju in razvoju v ZSSR in satelitskih državah, vključno o komunistični Jugoslaviji. Tako so poslušalci kljub partijski cenzuri lahko na tekočem o resničnem stanju v svojih deželah.

Radio Svobodna Evropa pošilja svoje dopisnike v države za železno zaveso, da tam prihajajo, navkljub policijski kontroli, v stik s prebivalstvom na splošno, predvsem pa z disidenti in sploh z ljudmi, ki imajo na kakršen koli način globlji vpogled v dejansko stanje marksističnih režimov. Tako je letos marca Radio Svobodna Evropa poslal v Beograd Aleksandra Perounskega (Voronina), da je poiskal Milovana Djilasa, ki je pristal na intervju z njim za poznejši prenos po radiju v vse države za železno zaveso. Voronin je imel intervju z Djilasom 4. marca t. l. ter ga zaradi zanimivosti v celoti posredujemo našim bralcem.

VORONIN: Prvo vprašanje: nedavno ste javno izjavili, da bi smatrali sodelovanje italijanskih komunistov v vladi kot pozitiven dogodek. Vaša izjava je naletela na nekaj kritike v nekaterih zahodnih krogih. Radi bi vedeli, ali se Vaša izjava nanaša samo na italijanske komuniste ali tudi na francoske, španske ali celo na katere druge komuniste, in zakaj menite, da bi vodilna vloga italijanske KP v drža-

vi, ki je sedaj tako razrvana, vodila v krepitve demokracije in ne v nevarnost totalitarizma?

DJILAS: Poudarek v moji izjavi ni bil na sodelovanju italijanskih komunistov v vladi, temveč bolj na kritiki ameriškega stališča proti sodelovanju italijanskih komunistov v vladi. Kajti menim, da ameriško stališče, izhajajoče iz avtoritativnih krogov vodilne zahodne države, lahko zavira demokratske in opozicionalne procese v komunizmu samem in lahko negativno vpliva na razvoj v Vzhodni Evropi. S tem mislim, da zato oni (Vzhodnoevropejci) delajo kar hočejo, tako kakor je prav njihovim interesom, sledeč enostavni logiki, načinu, ki ga oni vedno uporabljajo: „Amerikanci delajo tam, kar hočejo in mi bomo delali tu, kar mi hočemo.“ Ne mislim, da je bila ameriška izjava vmešavanje v (italijanske) notranje zadeve, bila pa je podpora krščanskim demokratom, odsev stališča, ki ni naklonjeno možnemu sodelovanju (v vladi). Mislim pa, da takšno stališče zelo negativno učinkuje na Vzhodno Evropo in škoduje procesom, ki se sedaj razvijajo v Zahodni Evropi. Po mojem mnenju sploh ni možnosti, da bi morebiten prevzem oblasti s strani komunistov v Italiji vodil v totalitarizem. Ne trdim, da ne bi bilo med italijanskimi komunisti nobenih totalitarnih, stalinističnih teženj. So; znan je celo odstotek takih komunistov v italijanski partiji. Mislim,

pa, da se vodilna skupina, ki jo sestavljajo Berlinguer, Napolitano in Amendola, premika v smeri demokratičnega socializma in da jo je treba, v tem smislu, podpirati. Italijanska partija ni več leninistična partija, niti po svoji strukturi niti po svojih osnovnih idejah. V njej so še močni ostanki marksizma, dejal bi celo doktrinarnega marksizma, toda gre za proces osvobajanja od dogme, ki neizogibno zahteva daljši čas. Iz mojega vidika sem samo kritičar ameriškega stališča, kar ne pomeni, da se skladam z evrokomunisti. Dovolite mi, da se pohvalim in rečem, da sem jaz šel veliko dlje kakor oni. Mislim, da sem bil jaz tisti, ki sem začel z opozicionalno aktivnostjo v Jugoslaviji; že takrat sem bil na točki, katero so oni šele sedaj dosegli, medtem pa sem jaz šel že veliko naprej. Če začnem govoriti, ako hočete, iz osebnega izkustva, upoštevajoč, kar sem videl v Jugoslaviji, v Sovjetski zvezi, v Češko-slovaški itd., sem mnenja, da se bo ta proces demokratizacije v zahodnih partijah in tudi v vzhodnoevropskih — procesa, ki danes ne moreta biti izolirana drug od drugega — da se bo ta proces nadaljeval v zahodnoevropskih državah. To pa ne pomeni, da bi to, kar sem rekel za Italijo, veljalo tudi za Francijo. Nasprotno, mislim, da bi sodelovanje francoskih komunistov v vladi, v sedanjih odnosih in z ozirom na sedanje stališče francoskih komunistov, imelo zelo negativen učinek. Francoska KP je še vedno prežeta s totalitarnimi, dogmatičnimi in stalinističnimi težnjami. Ne bom izgubljal

besedi o portugalski partiji. Kar tiče španske partije, pa je njeno stališče podobno stališču italijanske partije. To pomeni, da je treba s temi partijami različno postopati, ker ni evrokomunizma z enotno idejo in doktrino. V eni državi je tak v drugi zopet drugačen; prav tako, kakor je to z ideologijo v Vzhodni Evropi, kjer tudi ni enotnega sistema. Enoten je v nekaterih značilnostih, toda v mnogih ozirih je drugačen v eni in zopet drugačen v kaki drugi državi.

Ne mislim, da bi bilo jedro italijanskega problema vprašanje krepitve ali slabitve demokracije. Enostavno menim, da se morajo italijanske vladajoče sile ugotoviti, kajti Italija je demokratična dežela, celo zelo demokratična, vsled česar ji zato grozi kaos ekstremizma. Mislim, da bi komunistično sodelovanje v vladi, ali sodelovanje vseh socialističnih skupin, ne le komunistov samih, in podpora vseh teh skupin utrdila vladi avtoriteto v Italiji, bi ji omogočila vreti se v boj proti gospodarski zmešnjavi, proti zločinu, ki se je tako razpaslo, proti zločinu, ki jih izvršujejo tako desni kakor levi ekstremisti.

(V tem odgovoru Djilas kaže, da je velik simpatizer in neka advokat italijanske komunistične partije pod vodstvom Berlinguerja; njegova izvajanja, v katerih skuša dokazati, da naj bi bila italijanska komunistična partija res demokratična in da naj bi njena prisotnost v vladi bila koristna, niso prepričljiva. Op. ur.)

VORONIN: Kakšen vpliv na notra-

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires,

Argentina

T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavle Fajdiga,

dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj

in Tone Mizerit

Correo
Argentino
Central (B)FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 8824Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 1.419.886

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1978: za Argentino: \$ 8.500.— (850.000), pri pošiljanju po pošti \$ 9.500.— (950.000); ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 25 USA dol.; obmejne države Argentine 20 USA dol.; Avstralija 31 USA dol.; Evropa 28 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 19 dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 83-7218.

Mladina iz BERAZATEGUIJA

te vabi
na svoj drugi

Mladinski ples

27. MAJA OB 21

V globoki žalosti naznanjamo, da nas je 12. maja v 59. letu starosti za vedno zapustil naš dobi mož, oče, stari oče, brat, svak, stric, gospod

Ivan Oven

Maša zadušnica je bila v soboto 14. t. m. ob 17. uri, katero je opravil in imel poslovilni govor g. dr. Alojzij Starc. Pokopali smo ga v nedeljo 14. t. m. na pokopališče Villegas. Priporočamo ga v molitev!

Zalujoči:

Žena Ivana roj. Berlič,
sinovi: Marjan, Tomaž, Franci z družinami in Janko,
hčerki: Metka por. Štefe in Joži por. Pugelj z družinami,
vnuki: Andreja, Sonja, Karmen, Luciana, Veronika, Pablo, Viviana, Walter, Aleks Gerardo, Marko, Matija.
V domovini sestra Ančka Šimnovec z družino.

Buenos Aires, Dravlje